

אני קוראת את "נעימה ששון כותבת שירים"

אני קוראת את "נעימה ששון כותבת שירים" ומחשבות רבות צפות ועולות בראשי. אני מתרשמת מהשפה הגבוהה ומהאמצעים הספרותיים בהם משתמשת הסופרת וכך בכך מתקשה להתרכז בבלייל התיאורים גדוש המשמעויות, הרבדים ונקודות המבט. לאורך הסיפור אני נחשפת אל עולמה הרגשי של נעימה ששון ואל המחשבות הרבות שמציפות את ראשה. כתיבתה מאוד חופשית ולמעט המשפט שפותח וסוגר את הסיפור "מורנו, מר הבדלה, אמר בין השאר..." הסיפור חסר מסגרת ואינו נכתב במבנה הסיפור הקצר הרגיל, כלומר, ניתן ללמוד שנעימה ששון כתבה את הסיפור תוך כדי סערת רגשות, כשהזיכרון עוד טרי במוחה. אני מופתעת מכך שנעימה ששון אינה טורחת לרכך את רגשותיה או לצנזר קטעים שהינה מצטערת על התרחשותם, אלא כותבת כל דבר שברצונה להגיד, ללא כחל ושרק וללא ניסיון לזכות באהדת הקוראים. אני עצמי מתקשה להחליט מה דעתי עליה. מחד גיסא אני מרחמת עליה, על היותה מאוהבת באדם שאינו מסוגל להחזיר לה אהבה, על עוצמת רגשותיה הדוחקת בה לנהוג בפזיזות ובחוסר היגיון. אני מבינה שהיא חפצה במשענת ובכתף תומכת ומקווה שביום מן הימים תמצא אדם שתוכל לשוחח עמו. מאידך גיסא אני מסתייגת מרגשותיה שמעוררים את ראייתה, מערערים את שכלה הישר וגורמים לה לרמוס את כבודה העצמי בפני המורה שלה, פעם אחר פעם. אף על פי שהמורה יחזקאל מעניק לה רמזים ברורים שאינו מעוניין בקרבתה, היא לא חדלה לרדוף אחריו ולהשפיל את עצמה. אינני מבינה איך נערה כה חכמה שמפליאה לתאר את רגשותיה ואת הנופים המקיפים אותה, נוהגת בטיפשות כשהיא מתאהבת, מעניקה את ליבה לאדם הלא נכון ומאפשרת לו לפגוע ולזלזל בה. אני מדמינת לעצמי את שיריה, בהם התוודתה על מאווי ליבה וכעת בוודאי מתחרטת עליהם. אני מעבירה את אצבעותי על השורות האהובות עליי בסיפור, למשל, ההזרה בה נוקטת נעימה ששון כדי לתאר את השקיעה: "בהדרגה הוארו כל השמיים: שפכו על הארץ נוגה חוזר של דם. נוגה אחרית הימים. שעה ארוכה נוגה דחוס. פצוע וחבול דקרו את נוגה החכליל שורות המחטים של אורות פנסי הרחוב, הסדורים ברווחים שווים, כעכנאי המתפתל של אור. עד אשר לא נותרו אלא סוסי העננים, דוהרים על שתיים על פני אופק כתום". אני נפעמת מתיאור זה של השקיעה, אירוע רגיל, לכאורה, שאיננו מקדישים לו מחשבה מרובה, אך מצטייר כתופעת טבע קסומה ומרהיבה ביופייה. לפתע אני מתבוננת בשקיעה מנקודת מבט שונה לגמרי. שורות נוספות שאהבתי מאוד הן תיאורה הציורי של נעימה ששון על אהבתה העזה לכתיבה "אולם אני, כשאהיה גדולה, אם ירצה השם אדע להביע את הפלא בכתב, את כל הפלאים. אני מוכרחה. אחרת אין חיי חיים". זוהי שורה שמאוד היה קל לי להזדהות עמה, משום שגם אני כותבת. הכתיבה מסיבה לי אושר רב שאוזלת ידה של השפה מונעת ממני לתאר, וכאשר אינני כותבת למשך פרק זמן ממושך, למשל, בעת עומס לימודי, אני חשה שחיי אינם חיים, בדיוק כפי שנעימה ששון מפליאה לתאר. יתר על כן, הסופרת השתמשה בצירופי מילים הנוגדות זו את משמעותה של זו, כגון "קולו הרצוף והנפלא" ו"איש קשה, אולם בעדינות יוצאת מן הכלל". ביטויים ספרותיים אלו מצאו חן בעיני מאוד, כמו גם תיאור ההזרה של הרחוב בו מתבוננת נעימה ששון: "והאורות בכיכר, במעלה רחוב בן-יהודה, בהמשך רחוב יפו, נוסח מטרופולין וכרכי-הים אשר לא היו ולא נבראו, מבהיקים בשעת בין השמשות שבעתיים, בחשמלי זוהר, לפידים וכידודים של אדום זר של חדווה של מדוחי גילולים הצלחה וממון, מותכים לנהר אדום, וכתום עז של גופרית ועפרות זהב, ירוק עז, לבנת ספירים כעין הקרח הנורא, כחול וכחול-סגול אפל, המשיכו לספר על עוזו העולמות האדומים, הירוקים, הכחולים, אשר אין אלא למצוא אליהם את השביל. ואולי הכול לא ברצינות, רק להבליט

את חיי השעה הקצרים של הערב הפנימי התם לגווע. והוא כעלה נוגה, עם עורקי צבעים בקווים דקים, ראשון לשלכת, הצונח כפרפר שעה ארוכה". הרחוב הרגיל בירושלים נראה פתאום כמו נוף מרהיב ביופיו. אני מסיימת לקרוא את "נעימה ששון כותבת שירים" וחושבת שבסופו של דבר, אף על הדברים שהפריעו לי בעת הקריאה, הצלחתי להתחבר אל הסיפור ואל אישיותה רבת הרבדים של הסופרת, הלא היא נעימה ששון. אני סמוכה ובטוחה שהיא תמשיך לכתוב ולתאר את פלאי העולם, לממש את מהות חייה, הכתיבה, בדיוק כפי שהיא רוצה לעשות.

סוד ששמרתי בליבי

הסוד ששמרתי בליבי, אותו אני בוחרת לספר כעת, אינו סוד שהכביד על כתפיי, עורר בי אי נוחות או סייע לבניית חומה גבוהה ביני לביין הסובבים אותו. אין זה מאותם סודות מטרידים, שרובצים על הלב כמו סלע כבד. הסוד שנחקק בזיכרוני בעוצמה הרבה ביותר הוא דווקא סוד שגרם לי לקום בבוקר עם חיוך על הפנים, להיות שמחה יותר ברגעים מאושרים וחזקה יותר ברגעים קשים. סוד שגרם לי להרגיש שאני בת מזל מאחרים, משום שאני ידעתי דבר מה שאחרים אינם ידעו, אני חוויתי חוויות שאחרים אינם חוו, אני הבנתי דבר מה שנשגב מבינתם של אחרים. הסוד ששמרתי בליבי הפך את החיים שלי להרבה יותר מעניינים, מיוחדים ומופלאים. הסוד שלי התחיל בחמש בנות. הראשונה הייתה דורותי גייל הנאמנה וההרפתקנית, לבושת שמלת הטלאים המשובצת כחול ולבן, נועלת הנעליים הכסופות המכושפות, גיבורת סדרת "ספרי עוץ", כמו גם הסרט, המבוסס על הספר הראשון בסדרה, "הקוסם מארץ עוץ", וסדרת האנימה המבוססת על שלושת הספרים הראשונים בסדרת "ספרי עוץ". השנייה הייתה מלכת ארץ עוץ, עוצמה בפי סדרת הספרים או ברקת בפי סדרת האנימה. היא הייתה חכמה, אמיצה, הגונה ומצחיקה עד מאוד. השלישית הייתה פיית חרסינה בשם מלה, בעלת שיער אדמוני מסולסל, שמלה אוורירית וכנפי מלאך צחורות, אשר הייתה מסוגלת להפוך לפיה אמתית, בשר ודם, כשחפצה בכך. הרביעית הייתה עכברה אפורה זעירה בשם ניקה-דס, שגרה במאורה אפלה במעבה האדמה, הגדושה באוצרות עתיקים ובשלדי דינוזאורים ודרקונים. החמישית הייתה חתולת טריקולור ירוקת עיניים בשם גלריה, אשר טסה מסביב לעולם במטוס הפרטי שלה כדי להציל גורי חתולים חסרי בית, לגדל אותם בבית המחסה שהקימה בעצמה ולהיות להם כאם. אני הייתי היחידה שמסוגלת לראות את חמש הבנות הללו, אך לעיני כל אדם אחר הן היו בלתי נראות לחלוטין. לכן, אף על פי שהיו החברות הכי טובות שלי והיינו חבורה מגובשת ועליזה להפליא של שש בנות, שמרתי אותן בסוד. התענגתי על הידיעה שאני היחידה שמסוגלת לראותן, בעוד שכל מה ששאר האנשים יכולים לראות הוא את המציאות החדגונית והמשמיימה. היינו חבורה הרפתקנית מאוד, ועל כן יצאנו להרפתקאות במשך כל שעות היממה. בבית הספר היו חברותיי יושבות לצדי, מפטפות עמי ומנעימות את זמני עד לקיצם במיוחד של השיעורים. היה זה פרק הזמן בו היינו מתכננות את כל הבילויים המצפים לנו ואת כל ההרפתקאות שעוד נכוננו לנו. כשהגיעו השיעורים לסיומם היינו משחקות בחצר במשחקים כמו קלאס, תופסת ומחבואים. בצהריים, עם סיום יום הלימודים, כשאמא שלי הייתה באה לקחת אותי מבית הספר, ההרפתקאות שלנו היו רק מתחילות. בית הספר היסודי שלי היה מוקף חורשות ויערות רחבי ידיים, בהם הייתי מבקשת מאמי לטייל בסיומו של כל יום לימודים, אך למעשה, אני וחברותיי היינו מתחבאות מאחורי שיח כדי שאיש לא יבחין בנו (הן היו בלתי נראות אך אני, כמובן, לא הייתי), נכנסות למטוס של גלריה וטסות למעון

החתלתולים. במשך שעות רבות ומאושרות היינו מאכילות גורי חתולים מתבגרים בבשר וגורי חתלתולים זעירים בבקבוקוני חלב, משחקות איתם בכדורי צמר, מלטפות אותם ומאזינות להרפתקאותיהם וסבלותיהם טרם אספה אותם גלריה למאון שלה. אחרי כן היינו טסות במטוס עד לעננים, עליהם היו קיימות ממלכות מפוארות ומשגשגות רבות מספור ויצורים קסומים ופלאיים טרם נראו כמותם. בכל יום היינו מבקרות בממלכה חדשה, פוגשות יצורים חדשים, רוכשות חברים חדשים וקוטלות נבלים חדשים, או, בקיצור, חוות הרפתקאות חדשות. כשאמי הייתה קוראת לי בטענה כי שיחקתי וטיילתי זמן רב למדי, ההרפתקאות שלנו לא תמו אף לרגע. השביל המוליך מבית הספר אל ביתי היה משנה את צבעו מאפור- צפחה לצהוב- חלמון, והאבנים משנות את צורתן מאבני חצץ ללבנים. חברנו הוותיקים, הדחליל, איש הפח, האריה, וכמובן, טוטו, היו מצטרפים אלינו בדרכנו אל הבית שלי, שהיה משנה את צורתו לארמון מפואר העשוי אבני אזמרגד יקרות. כשהיינו נכנסות לדירה שלי, שהייתה הופכת לחדר הכס של המלכה ברקת, בגדי בית הספר הפשוטים היו משנים את צורתם לשמלות משי ומוסלין, וכשהיינו מתיישבות לאכול במטבח האוכל המעובד היה משנה את טעמו לתבשילים נהדרים. לאחר החלק היחיד שגרע מהנאותיי במהלך היום, הלא הוא הכנת שיעורי הבית, היינו צועדות לחדרי, שהיה הופך לחללית המהירה ביותר ביקום, ששוגרה לחלל החיצון. בכל פעם היינו מגלות כוכבים זוהרים חדשים, גלקסיות רחבות ידיים, כוכבי לכת גדושי חייזרים או ערפיליות מרהיבות ביופיין. בסופו של יום הייתי עורכת מצגות במחשב על כל המקומות בהם בקרנו, כל היצורים שפגשנו וכל הדמויות שהכרנו, בל נשכח אותם למחרת, כשנעבור הרפתקאות חדשות. אחרי כן הייתי כותבת סיפורים קצרים על אותם מקומות ודמויות ומקריאה אותם לחברותיי. בנוסף, היינו קוראות באתרי אינטרנט ובאנציקלופדיות על היקום ועל בעלי החיים הנדירים בכדור הארץ, אותם מעטים האנשים מלבדנו שהכירו, וצופות בטלוויזיה, לרוב בסדרות ובסרטים מצויירים, כדי להתבונן בדמויות ובמקומות בהם נוכל לפגוש למחרת. גם לאחר שהיינו אוכלות ארוחות ערב, מתקלחות והולכות לישון, הרפתקאותינו לא היו תמות. בלילות היינו ממשיכות לטוס למקומות חדשים ונושנים כאחד ולחוות הרפתקאות מופלאות. בסופו של דבר, אף על פי שהיינו חמש בנות, היו לנו מכרים כה רבים, כך שהקמנו סוכנות בשם "סיפלוניה", ששמה יצא לרוחק בכל רחבי הממלכות והיקומים כסוכנות אמיצה שמביסה רשעים באותה הקלות בה בן אדם ממוצע אוכל, הולך או ישן. אף שבסופו של דבר, כשגדלתי, חדלתי לראות את חברותיי בכירור עד שהפכו שקופות ובלתי נראות לנגד עיניי, התקופה בה בילינו ביחד הייתה התקופה המרתקת ביותר בחיי, והרגעים בהם בילינו ביחד היו הרגעים המאושרים ביותר בחיי. אף על פי שאינני רואה אותן, חברות אלו תמיד נמצאות בליבי בכל פעם שאני קוראת או כותבת סיפור או ספר חדש או ממציאה יצורים ומקומות חדשים. אינני יודעת כיצד היו נראים חיי בילדותי ובבגרותי לולא חברות אלו, לולא הסוד ששמרתי בליבי.